

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **M. K.**, narozený X
státní příslušník Gruzie
pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a imigrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2019, č. j. OAM-738/ZA-ZA12-ZA22-2019,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2019, č. j. OAM-738/ZA-ZA12-ZA22-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný jako zjevně nedůvodnou zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce v žalobě předně namítá nesprávnou aplikaci § 2 odst. 1, § 3 ve spojení s § 2 odst. 4, § 50 odst. 2 až 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že mu v zemi původu nehrozí pronásledování a vážná újma podle § 12 a § 14a zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, čímž zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností a nezákonností. Odchýlil se od judikatury týkající se přiměřené pravděpodobnosti pronásledování a vážného nebezpečí vzniku vážné újmy a konzistentních a důvěryhodných výpovědí žadatelů o mezinárodní ochranu; v této souvislosti žalobce odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. V případě žalobce existují důvody pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) a doplňkové ochrany [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu], neboť žalobce má závažné zdravotní problémy a v zemi původu se mu nedostane náležité lékařské péče. Podklady použité pro posouzení dostupnosti lékařské péče v zemi původu nejsou aktuální. Neudělení mezinárodní ochrany není dostatečně odůvodněno. Žalobce namítl rovněž zásah do soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Evropská úmluva o lidských právech“).
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvádí, že námitky žalobce neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí. Odkázal přitom na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí. Žalovaný postupoval plně v souladu se zákonem a zjistil skutečný stav věci, přičemž jeho rozhodnutí je dostatečným způsobem odůvodněno. Žalobce neprokázal, že zemi jeho původu nelze ve vztahu k němu považovat za bezpečnou. Neobstojí proto námitka stran rozložení důkazního břemene, neboť tento princip platí pro standardní řízení o mezinárodní ochraně. Důkazní břemeno bylo na straně žalobce, který musel prokázat, že země jeho původu pro něj není bezpečnou zemí. V případě žalobce nebylo zjištěno, že by předpoklad o zemi jeho původu jako bezpečné neplatil. Je evidentní, že žalobce se snaží vyřešit své zdravotní problémy a zajistit si možnost pobytu na území České republiky. Žalovaný se zdravotním stavem žalobce zabýval, přičemž z podkladů vyplývá, že v zemi původu je žalobci lékařská péče dostupná a existuje tam systém zdravotního pojištění. Žalobce neprokázal, že by pro něj nebyla v zemi původu lékařská péče dostupná, ani nedoložil slíbené zdravotní dokumenty. I namítanou neaktuálnost informací o zemi původu měl doložit žalobce. V případě bezpečné země původu se pak neposuzuje, zda by žadatel mohl být vystaven pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo vážné újme podle § 14a zákona o azylu, ani humanitární důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

4. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 17. 8. 2019 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice.
5. Dne 21. 8. 2019 poskytl žalobce údaje k podané žádosti, z nichž vyplývá, že (i) je státním příslušníkem Gruzie; (ii) je gruzínské národnosti; (iii) je schopen dorozumět se gruzínsky a anglicky; (iv) vyznává pravoslavné křesťanství; (v) není členem politické strany či hnutí a o politiku se nezajímá; (vi) je svobodný; (vii) v zemi původu naposledy žil ve městě T.; (viii) na území České republiky vstoupil dne 18. 6. 2019; (ix) žádost o mezinárodní ochranu podal ze zdravotních důvodů, neboť potřebuje zkontrolovat zdravotní stav; měl cystu na

mozku, která mu byla vyoperována, a má zpomalené reakce na levé straně těla; chce v České republice rovněž pracovat.

6. Dne 21. 8. 2019 byl rovněž se žalobcem proveden pohovor. Z něj vyplývá, že žalobce v zemi původu absolvoval střední školu; pracoval na stavbě a v obchodě s potravinami. Žalobce má zdravotní problémy, které se projevují zvracením; důvod nezná; tyto potíže má po operaci cysty; v zemi původu užíval asi před 5 až 6 lety léky po dobu dvou týdnů; poté přestal, protože na ně neměl peníze; o jaké léky se jednalo, si nepamatuje; po operaci na pravidelné kontroly nechodil; v době operace byl otec žalobce pojištěný, poté byl z práce propuštěn a pojistka zanikla; žalobce pojištění neměl, protože neměl peníze; o pomoc v zemi původu nikoho nežádal, neboť tam taková možnost neexistuje; od roku 2013 absolvoval nějaká vyšetření, ale jinak ve věci zdravotního stavu nic nečinil; v České republice jej srazilo auto, a proto má problémy s nohou; má o tom zprávu; do země původu se nemůže vrátit, protože potřebuje projít léčením; Českou republiku si vybral proto, protože je zde dobrá zdravotní péče; zdravotní stav jej omezuje v práci. Dále žalobce uvedl, že neměl potíže s vycestováním ze země původu, ani se státními orgány země původu, ani s policií na území České republiky. Žalobce by rád žil a pracoval v České republice; v případě návratu do země původu bude ve stejně špatné situaci jako nyní.
7. Pro posouzení situace v zemi původu jsou dále součástí správního spisu dokumenty zpracované žalovaným (i) „*Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“ ze dne 30. 4. 2019; (ii) „*Gruzie – Bezpečnostní a politická situace v zemi*“ ze dne 3. 7. 2018; (iii) „*Gruzie – Švýcarský Státní sekretariát pro migraci (SEM), 21. března 2018 – Zaměřeno na Gruzii – Reforma zdravotnictví: Státní zdravotnické programy a zdravotní pojištění*“ ze dne 8. 6. 2018.
8. Dne 9. 9. 2019 se žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí. Práva se seznámit s jejich obsahem, vyjádřit se k nim nebo navrhnout jejich doplnění nevyužil. Pouze uvedl, že podklady, které má v mobilním telefonu, zašle na e-mailovou adresu žalovaného. Tyto podklady se ve správním spise nenacházejí.
9. Napadeným rozhodnutím žalovaný žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, přičemž podle § 16 odst. 3 zákona o azylu neposuzoval, zda jsou zde důvody stojící na straně žalobce odůvodňující udělení azylu žalobci podle § 13 a § 14 zákona o azylu nebo udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, nebo zda žalobce neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení, údaje poskytnuté k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a obsah výpovědi žalobce během pohovoru. Vzal v potaz státní občanství žalobce a hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu ve spojení s § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. Žalovaný dospěl k závěru, v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. Ke skutečnosti, že žalobce uvedl jako důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu svůj zdravotní stav, konstatoval, že země původu žalobce zavedla v roce 2013 systém všeobecné zdravotní péče (*Universal Health Care*). Ten představuje převážně státem financovaný všeobecný zdravotní systém s většinovým zastoupením soukromých zdravotnických institucí. Jeho prostřednictvím jsou v podstatě všichni občané automaticky účastníky zdravotního pojištění. Žalovaný z toho dovozuje, že zdravotní péče je zemí původu žalobce dostatečně zajišťována, přičemž ani žalobce nepopírá, že by mu nebyla poskytnuta. Zdravotní péče je v každé zemi

rozdílná a závisí na jejich ekonomické vyspělosti, přičemž nutnost úhrady léků nemůže být důvodem udělení mezinárodní ochrany. Žalobce může absolvovat případnou léčbu v zemi původu. Žalobce žádný z jím avizovaných podkladů nedoložil. Nelze učinit závěr, že by se žalobce nacházel v přímém ohrožení života nebo že by jeho zdravotní stav vyžadoval jakoukoliv vysoce specializovanou zdravotní péči, která by mu nemohla být v zemi původu poskytnuta. Ani možnost vydělat si peníze, není důvodem udělení mezinárodní ochrany. Žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze zemi jeho původu považovat za bezpečnou. Napadené rozhodnutí si žalobce osobně převzal dne 22. 10. 2019.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
11. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 12. 6. 2019, dopadá na toto řízení, včetně řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, procedurální směrnice, a § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.
12. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Posouzení žaloby soudem

13. Žaloba svou podstatou směřuje proti posouzení Gruzie jako bezpečné země původu ze strany žalovaného, a od toho se odvíjejí další dílčí žalobní námitky (přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí; neaktuálnost informací o zemi původu; nedostatečně zjištěný skutkový stav a otázka rozdělení a unesení důkazního břemene; existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany nebo humanitárního azylu).
14. Soud všechny uvedené námitky posoudil a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.
15. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných

prostředků, a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.

16. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
17. Podle § 16 odst. 3 zákona o azylu jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
18. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
19. Soud předně konstatuje, že pouhý výčet zákonných ustanovení, která měl podle žalobce žalovaný porušit (§ 2 odst. 1, § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 2 až 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu) soud nepovažuje za úplný samostatný žalobní bod, neboť „*[l]ičení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem*“, a žalovaný je „*povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Proto se soud těmito námitkami zabýval pouze v rozsahu těch žalobních bodů, které s aplikací uvedených ustanovení souvisejí.
20. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť taková vada by bránila jeho meritornímu přezkumu. Podle Nejvyššího správního soudu nelze nedostatkem důvodů rozumět dílčí nedostatky odůvodnění, ale pouze nedostatek důvodů skutkových, přičemž skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považovat nelze, neboť z jeho odůvodnění je zcela jasně patrné, na základě čeho žalovaný dospěl k závěru o naplnění důvodů pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, tj. k závěru, že Gruzie je bezpečnou zemí původu a že žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Gruzii za takovou zemi považovat. Žalovaný zde vycházel zejména z obsahu vyhlášky č. 328/2015 Sb., dále z dokumentů uvedených v odst. 7 odůvodnění tohoto rozsudku a z pohovoru se

žalobcem. Žalovaný rovněž odůvodnil, proč podle § 16 odst. 3 zákona o azylu neposuzoval, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Napadené rozhodnutí tak není podle soudu nepřezkoumatelné, a tato žalobní námitka je proto nedůvodná.

21. Soud dále uvádí, že z výše uvedených zákonných ustanovení vyplývá, že zákon o azylu u zjevně nedůvodných žádostí počítá s konceptem tzv. bezpečné země původu (§ 16 odst. 2). Definici tohoto pojmu lze nalézt v citovaném § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žadatele pocházející z bezpečných zemí původu nelze pak bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu. Podstatou tohoto konceptu je nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany a toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Základem vnitrostátní úpravy je procedurální směrnice.
22. Podle odst. 40 věty druhé odůvodnění procedurální směrnice pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.
23. V souladu s odst. 46 odůvodnění procedurální směrnice mohou členské státy bezpečnost země posuzovat případ od případu nebo označit země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí.
24. Podle čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice se hodnocení, zda je země v souladu s tímto článkem bezpečnou zemí původu, zakládá na řadě zdrojů informací, přičemž toto ustanovení dále příkladmo vyjmenovává některé tyto zdroje. V souladu s Přílohou I procedurální směrnice pak mají členské státy při určení bezpečných zemí původu hodnotit: rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím příslušných právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují; dodržování práv a svobod stanovených v Evropské úmluvě o lidských právech nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech nebo Úmluvě OSN proti mučení; dodržování zásady nenavrácení podle Ženevské úmluvy; systém účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.
25. V samotné procedurální směrnici se upozorňuje na to, že hodnocení, z něhož označení země původu jako bezpečné vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými (odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice).
26. Česká republika využila možnosti neposuzovat bezpečnost země případ od případu, ale přijmout vnitrostátní seznam bezpečných zemí původu. Ten obsahuje vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 2 bodu 7 prováděcí vyhlášky považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu Gruzii (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie). Jelikož prováděcí vyhláška uvedenou zemi výslovně označuje za bezpečnou zemi původu, nemusel žalovaný zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Gruzie jako země původu.
27. Gruzie byla do tohoto vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena vyhláškou č. 68/2019 Sb. V odůvodnění k návrhu této vyhlášky (<https://apps.odok.cz/veklep>; č. j. předkladatele MV-120060-4/OBP-2018) se uvádí, že

tento seznam byl rozšířen o další země (včetně Gruzie) po vyhodnocení, které bylo provedeno na základě informací Ministerstva zahraničních věcí a informací z veřejně dostupných zdrojů, přičemž byla zjištěna a zhodnocena situace z hlediska uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace v jednotlivých zemích. Na základě toho pak předkladatel (žalovaný) v odůvodnění návrhu vyhlášky konstatoval, že v těchto zemích obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU nebo k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Konkrétně Gruzie byla podle citovaného odůvodnění do vnitrostátního seznamu bezpečných zemí původu zařazena na základě zdrojů několika institucí a organizací, jako jsou Amnesty International, Evropská služba pro vnější činnost (EEAS), Evropská migrační síť (EMN), Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí USA, OSN a UNHCR. Dále odůvodnění návrhu vyhlášky mimo jiné obsahuje výčet základních smluv o lidských právech, jichž je Gruzie smluvní stranou, stručný popis procesu sbližování s EU, základní charakteristiku země z hlediska lidských práv (včetně azylového systému a konstatování o nemožnosti uložení trestu smrti).

28. Žalovaný tedy splnil své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela ze státu, který za „bezpečnou zemi původu“ považovat nelze, ani ze specifických regionů Abcházie a Jižní Osetie. Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu je založeno na řadě zdrojů a informací a výsledkem tohoto hodnocení bylo rozšíření vnitrostátního seznamu citovanou novelou prováděcí vyhlášky. Takový postup je přitom zcela v souladu jak se zákonem o azylu, tak s procedurální směrnici. I přesto jsou součástí správního spisu informace (i) „*Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“ ze dne 30. 4. 2019; (ii) „*Gruzie – Bezpečnostní a politická situace v zemi*“ ze dne 3. 7. 2018; (iii) „*Gruzie – Švýcarský Státní sekretariát pro migraci (SEM), 21. března 2018 – Zaměřeno na Gruzii – Reforma zdravotnictví: Státní zdravotnické programy a zdravotní pojištění*“ ze dne 8. 6. 2018, o které žalovaný rovněž opírá svůj závěr, že Gruzie je bezpečnou zemí původu. K doplnění podkladů zejména o dokument týkající se státního zdravotnického programu a zdravotního pojištění v Gruzii došlo zjevně za účelem, aby mohla být žalovaným posouzena otázka dostupnosti zdravotní péče. Z § 86 odst. 4 zákona o azylu jinak vyplývá povinnost žalovaného k pravidelnému přezkumu seznamu bezpečných zemí původu (včetně Gruzie), přičemž tak má činit nejméně jedenkrát v kalendářním roce. Přehodnocení označení Gruzie jako bezpečné země původu by se pak muselo projevit v novelizaci prováděcí vyhlášky.
29. Z těchto důvodů je tak žalobní námitka neaktuálnosti podkladů napadeného rozhodnutí a posouzení dostupnosti lékařské péče nedůvodná. V této souvislosti soud rovněž poukazuje na to, že žalobce ani netvrdí a neprokazuje, v čem má neaktuálnost těchto podkladů spočívat; jím avizované podklady týkající se jeho zdravotního stavu rovněž nepředložil.
30. Bez ohledu na výše uvedené není podle soudu vyloučeno, aby v řízení o udělení mezinárodní ochrany konkrétní žadatel prokázal opak, tedy že v jeho případě podmínky stanovené § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu nejsou naplněny, a nelze tak stát jeho původu považovat za bezpečnou zemi původu. Odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice k tomu uvádí: „*Označení třetí země jako bezpečné země původu pro účely této směrnice nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto*

označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné.“

31. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu upravuje oprávnění zamítnout žádost jako zjevně nedůvodnou, přichází-li žadatel ze státu, který je považován za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho individuálním případě zemi nelze považovat za bezpečnou. Pokud členský stát označí některou zemi za bezpečnou zemi původu, uplatní se vyvratitelná domněnka, že tato je pro daného žadatele o udělení mezinárodní ochrany bezpečná (srov. odst. 40 odůvodnění procedurální směrnice). Je pak na žadateli, aby prokázal, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, tedy že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou (srov. odst. 40 odůvodnění procedurální směrnice). Pro takové prokázání musí předložit závažné důvody (srov. čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice), kterými zpochybní pro svůj konkrétní případ existenci jednotlivých charakteristik bezpečné země původu podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Jen tak může dojít k vyvrácení uvedené domněnky, v důsledku čehož označení jeho země původu jako bezpečné pak již není směrodatné (srov. odst. 42 odůvodnění procedurální směrnice).
32. Z toho vyplývá, že charakteristickým znakem řízení o udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu je zvýšení důkazního břemene a břemene tvrzení ve vztahu k žadatelům. Tím se situace, kdy je aplikován koncept bezpečné země původu, liší od obecných pravidel řízení o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Je pak povinností žadatele nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, platí, že „žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu [minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“ Uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení však žalobce v předcházejícím správním řízení nedostál.
33. Pokud žalobce namítal, že se žalovaný nezabýval možným splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, soud odkazuje na shora citovaný § 16 odst. 3 zákona o azylu, který výslovně uvádí, že správní orgán v případě zjevně nedůvodných žádostí neposuzuje, zda by mohl být žadatel o udělení mezinárodní ochrany vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo zda splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, nebo zda mu hrozí vážná újma podle § 14a a nebo zda lze v jeho případě udělit doplňkovou ochranu podle § 14b zákona o azylu. Žalovaný tudíž nebyl, na rozdíl od jiných řízení o

mezinárodní ochraně, povinen se dalšími důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany žalobci zabývat. S ohledem na výše uvedené závěry stran břemene tvrzení a břemene důkazního tak bylo na žalobci, aby prokázal, že právě v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat Gruzii za bezpečnou zemi původu. Soud má však ve shodě se žalovaným za to, že tyto skutečnosti žalobce neprokázal.

34. V dané věci žalobce tvrdí, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu zdravotních problémů, které má po operaci cysty a které se projevují zvracením; zdravotní problémy jej omezují v práci. Z judikatury správních soudů však vyplývá, že důvodem pro udělení doplňkové ochrany může být pouze *závažný zdravotní stav* (srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 12. 2014, č. j. 63 Az 20/2013-56), a že zdravotní rizika hrozící po případném návratu do země původu by musela dosahovat *velmi vysoké úrovně intenzity* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71). Takovou závažnost zdravotních obtíží a intenzitu zdravotních rizik po návratu do země původu však žalobce podle soudu neprokázal.
35. Kromě toho, že žalobce neprokázal z hlediska mezinárodní ochrany nezbytnou intenzitu zdravotních problémů, neprokázal ani nedostupnost zdravotní péče v zemi původu. V této souvislosti se omezuje na pouhé ničím nedoložené obecné tvrzení, že se mu v zemi původu náležité lékařské péče nedostane. V rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, Nejvyšší správní soud však uvedl, že „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, pak plyne, že „*[p]okud se stěžovatel ani nepokusil využít prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o jejich nefunkčnosti*“. Vychází se tak ze subsidiarity mezinárodní ochrany, která má místo zásadně tehdy, je-li ochrana v zemi původu vyloučena. To podle zdejšího soudu v případě tvrzených zdravotních obtíží znamená, že by žalobce musel prokázat, že v zemi původu využil všechny možnosti přístupu ke zdravotní péči. Rovněž z již citovaného rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 63 Az 20/2013-56 vyplývá, že důvodem pro udělení doplňkové ochrany by mohla být pouze taková onemocnění, jejichž léčba v zemi původu by byla pro žalobce nedostupná. Z pohovoru se žalobcem však vyplývá, že tento o pomoc v zemi původu nikoho nežádal, neboť tam údajně taková možnost neexistuje; absolvoval nějaká vyšetření, ale jinak ve věci zdravotního stavu nic nečinil; léky přestal užívat, neboť na ně neměl peníze; nechodil ani na zdravotní prohlídky; zdravotní pojištění neměl z důvodu nedostatků finančních prostředků. Podmínku prokázání snahy žalobce o využití ochrany, tj. zdravotní péče, v zemi původu tak nelze mít v případě žalobce za splněnou. Z podkladů využitých žalovanou přitom vyplývá, že zdravotní pojištění a zdravotní péče jsou v zásadě všeobecně dostupné. Z pohovoru se žalobcem pak vyplývá, že v zemi původu pracoval. Že žalobce zdravotní pojištění a zdravotní péči či léky nemá a nemůže mít dostupné, proto nebylo žalobcem prokázáno.
36. Soud neshledal ani rozpor napadeného rozhodnutí s čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech garantujícím právo na soukromý a rodinný život. Toto ustanovení může vyžadovat poskytnutí potřebné lékařské péče, avšak za *zcela výjimečných okolností* (srov. Kmec, J., Kosář, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 863-962). Z výše uvedeného výkladu přitom vyplývá, že existence jakýchkoliv výjimečných okolností týkajících se intenzity jeho zdravotních problémů či dostupnosti lékařské péče v jeho konkrétním případě nebyla

žalobcem prokázána. Žalobce v této souvislosti jinak netvrdí, v jaké jiné skutečnosti zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život spatřuje.

37. Žalobní námitky směřující proti špatnému posouzení rozdělení a unesení důkazního břemene a namítající existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany jsou proto nedůvodné.
38. Jako nedůvodnou soud shledal rovněž námitku žalobce, že jsou v jeho případě dány důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Jestliže žalovaný shledal, že jsou zde důvody pro zamítnutí žádostí o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu již neposuzoval, zda žalobce splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soudu spatřuje smysl tohoto institutu v tom, „aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Rozhodnutí o udělení humanitárního azylu je vydáváno ve sféře správního uvážení žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2006, č. j. 8 Azs 195/2005-66). Žalovaný je k použití této úvahy oprávněn však pouze v mezích zákona, tj. při splnění podmínek stanovených zejména zákonem o azylu. Vedle podmínek dalších, jako jsou neexistence důvodu pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo existence důvodu hodného zvláštního zřetele, představuje takovou podmínku skutečnost, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebude zamítnuta jako zjevně nedůvodná (§ 16 odst. 3 zákona o azylu). V takovém případě žalovaný totiž § 14 zákona o azylu neaplikuje a důvody pro udělení humanitárního azylu nezkoumá. Námitka je proto nedůvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

39. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou výrokem I zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
40. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem II podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. května 2020

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce